

Nacional

COVID-19

Transmissió
1,20

Dada anterior: 1,21

Els nous contagiats per cada positiu no han de superar l'1

Nous contagiats
1.419

Dada anterior: 1.712

L'indicador hauria d'estar en 1.000 contagiats/dia

Llits d'UCI
421

Dada anterior: 417

Les UCI haurien d'acollir un màxim de 300 malalts greus

#CATALUNYALLIBERTAT

VOL VIURE EN

Quim Torra 131è president de la Generalitat de Catalunya

“Ens podem permetre tenir un president a l'exili desemparrat? Em preocupa molt”

LEGITIMITAT • “Quan es qüestionen legitimitats, o el paper d'un president que tenim a l'exili, estic enormement preocupat. [...] Al final el que vagarà per l'espai serà el president Puigdemont” **RELAT**
EXTERIOR • “Se'ns acabarà el relat internacional, si ens fem trampes a nosaltres mateixos”

ACORD • “Necessitem un acord que es compleixi i que no salti pels aires d'un dia per l'altre”

Xevi Xirgo

SANTA COLOMA DE FARNERS

Aprofitant la pausa de Setmana Santa, que el president Quim Torra passa a Santa Coloma de Farners, conversem amb ell a la Casa de la Paraula, un espai destinat a la cultura nascuda o vinculada a la capital de la Selva. La conversa sencera es pot llegir a www.elpuntavui.cat, on també es pot veure enregistrat en vídeo el més destacat.

Pere Aragonès encara no ha estat investit president. Anem a la pròrroga i a l'últim minut?

La política catalana, per la meua experiència, juga molt amb els *tempos*. Una de les característiques són aquestes decisions a l'últim minut, perquè hi ha com una espècie de teoria que qui resisteix una mica més, guanya. I, per tant, es tracta de veure qui cansa l'altre. Jo això ho he experimentat. Ara, sincerament, després de tot el que ha passat, després dels excel·lents resultats del 14 de febrer, després d'aquest 52%, em fa la sensació que la ciutadania està esperant un full de ruta clar i un govern a tres com més aviat millor.

Després del 14-F, del 52%, la ciutadania espera un full de ruta clar i un govern a tres com més aviat millor

A JxCat li costa pair haver quedat darrere d'Esquerra?

No ho crec, perquè probablement si hagués estat al revés crec que estariem segurament en les mateixes circumstàncies. Tot això ve d'unes desconfiances, d'uns neguits els uns amb els altres que venim arrossegant des de fa massa temps. No vol dir que necessàriament hagin de ser amics, però sí que vol dir que hi ha d'haver uns acords concrets, estables i un compromís lleial de complir-los.

Li han demanat opinió a l'hora de fer les negociacions?

No.

Hi manté contacte, amb JxCat?
Mantinc contacte amb alguns amics.

Pere Aragonès ha de ser el president. [...]

Proposar la investidura d'Illa seria una pèrdua de temps

Junts per Catalunya diu que no discuteix la legitimitat d'Aragonès de ser president. Vostè tampoc? El president de la Generalitat ha de ser Aragonès?
Sí, sí.

I Salvador Illa, ho ha de provar?

No, no hauria de ser proposat, perquè aniríem a una investidura fallida. En el cas del vicepresident Aragonès, caldrà veure quina posició acabarà adoptant JxCat, però anava a la investidura amb l'acord amb la CUP i les expectatives de Junts. En el cas d'Illa no hi ha aquestes expectatives; per tant, seria una pèrdua de temps.

I si l'acord no arriba abans de dos mesos, JxCat pot investir Aragonès sense entrar en el govern?

És que això no hauria de passar. Ja portaríem tres mesos i escaig de negociacions, i em sembla sincerament que els partits independentistes s'hi juguen la seva credibilitat.

Junts ha retret a ERC que hagués començat les converses amb la CUP. Li ha faltat habilitat, a Esquerra?

Sí, crec que haurien d'haver anat a buscar l'acord a tres. Em va estranyar molt, que mai no hi hagués trobades a tres sinó que sempre fossin bilaterals... I li diria el mateix si l'acord fos entre ERC i Junts. No pot ser. Necessitem l'acord estable de tot l'independentisme amb tota la pluralitat i diversitat.

Parla d'acords estables. La seva no va ser pas precisament l'exemple d'un legislatura estable.

Jo sí que la poso com a exemple, però del que no ha de passar. Des d'aquest punt de vista sí que és un exemple. Però pensi que la nostra legislatura fa fallida el 30 de gener. Jo hi era com a diputat. I això és el que no pot passar. Que te'n vagis a dormir el 29 de gener havent pactat amb la CUP, havent pactat amb ERC... En aquell cas jo havia escrit el discurs d'investidura del

president Puigdemont que havia de llegir l'endemà. Tot estava perfectament definit. I l'endemà tot salta pels aires. Quan dic que necessitem un acord, vull dir que sigui un acord que després es compleixi lleialment i no que salti d'un dia per l'altre pels aires. No es tracta només de posar-se d'acord en determinats ítems, sinó de tenir els mecanismes de control i d'exigència mutus de lleialtat perquè això no passi.

Diu que vostè va escriure el discurs de Puigdemont, el que havia de fer si era investit el dia 30? I què hi deia?

Era un discurs en què tots havíem convingut que repreníem el camí del 27-O, en què investíem el president que estava a l'exili. Això per a mi era importantíssim. Perquè a mi em preocupa molt la figura del president Puigdemont en aquests moments, sincerament. Ens podem permetre tenir un president a l'exili desemparrat? Al final el que vagarà per l'espai serà el president Puigdemont...

L'APUNT Antagònics

Emma Ansola

Sang, suor i llàgrimes costarà aquest pacte entre Junts i ERC. L'única roda que empeny el pacte és la ciutadania, els resultats electorals del 14-F i el fet que sense acord, les dues forces majoritàries perdran tota credibilitat per afrontar unes noves eleccions a l'estiu. És a dir, són únicament forces externes les que els obliguen a pactar, i més després que aquesta darrera

legislatura ha certificat que l'oli i l'aigua no es barregen. El focus no es mou del Consell per a la República, que els partits discuteixen des de posicions allunyades. Estat major o direcció col·legiada, és igual, el nom no fa la cosa, perquè el debat és el paper de Puigdemont com a altaveu internacional del conflicte o com a líder de l'independentisme. L'aigua i l'oli.

El president Torra, fotografiat en una sala de la Casa de la Paraula, abans de l'entrevista ■ MANEL LLADÓ

Aquest país es pot permetre això? Quan es qüestionen legitimitats, o el paper d'un president que tenim a l'exili, estic enormement preocupat. I allà intentàvem d'alguna manera, amb un acord que després passava perquè els càrrecs electes ens reuníem a Brussel·les i rati-

ficàvem el president Puigdemont. I hi havia tota una sèrie de temes, que després durant aquesta legislatura no s'han acomplert.

Quan diu "un president vagant per l'espai" es refereix a una possible desconnexió del go-

vern amb l'exili?

És que em fa molta por com justifiquem davant el món que tenim un president a l'exili si no reconeixem que és el nostre president a l'exili. De debò: se'ns acabarà el relat internacional si ens fem trampes a nosaltres mateixos. I dic el mateix pel vi-

ERC hauria d'haver buscat l'acord a tres. Em va estranyar que les trobades fossin sempre bilaterals

cepresident Junqueras. Hem de tenir en compte que més enllà de les nostres batesses, hi ha un relat internacional important. Jo almenys durant la meua presidència, on vam tombar els pressupostos del senyor Pedro Sánchez, podia anar pel món explicant que estàvem en clara oposició amb el govern espanyol. Però si li aprovem els pressupostos, els estats d'alarma, o anem a taules de diàleg inútils, quin relat internacional fem de l'opressió espanyola sobre Catalunya? Per tant, la figura del president Puigdemont per a mi és molt important que continuï sent la referència per a tot el país.

Està dolgut amb Esquerra? En el dietari que acaba de publicar ('Les hores greus', de Símbol Editors) es lamenta també que la mesa presidida per Roger Torrent li retirés la condició de diputat, i afegeix: "Personalment no hauria pres una decisió com aquesta contra els drets d'un president de Catalunya." Diu que el va afectar molt.

Que no hàgim arribat a fer la investidura vol dir que ens continuem matant entre nosaltres

Em va afectar molt, sí. Penso que no és comparable amb no invertir el president Puigdemont, que és una línia vermella que no s'hauria d'haver traspassat mai i que ens hauria situat de manera molt diferent en tot el curs de la legislatura. En el meu cas em va doldre no només que es retirés l'acta de diputat del president, sinó com havia passat això, ja que tornàvem a estar en la mateixa situació que el 30 de gener del 2018. Aquell mes havien vingut els representants de tots els grups parlamentaris independentistes al Palau de la Generalitat a donar-me suport. Després hi havia una proposta de resolució al Parlament, aprovada també per majoria absoluta per donar-me suport, i de sobte, i després d'aquell divendres en què se'm va dir que s'estava al meu costat, el dilluns se'm desconnecta el box de votació del Parlament, sense saber res. Sincerament, em va doldre moltíssim perquè crec que no són les maneres, i a

Passa a la plana següent

Nou Golf 8

Gamma Golf 8 amb tecnologia híbrida eTSI, eHybrid y GTE.

Consum mitjà WLTP (litres/100 km): 5,3. Emissió CO₂ WLTP (g/km): 121. Model mostrat: Volkswagen Golf R-Line amb equipament opcional.

Autopodium

Girona, Figueres, Sant Feliu de Guixols, Mont-Ras, Olot, Lloret de Mar
www.autopodiumvw.com

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Quim Torra 131è president de la Generalitat de Catalunya

Ve de la plana anterior

més, insisteixo, jo soc el president del Parlament en aquell moment, i el que faig és posar-me al costat del president de la Generalitat, vaig amb ell a totes i li dono tot el suport del món.

Aquell dia fa creu i ratlla en la relació amb ERC al govern?

No, aquell dia em dol molt l'actitud que té el president del Parlament, però també és cert que 48 hores després dic públicament que crec que ja no hi ha recorregut polític perquè crec que ha fallat la confiança. Però teníem un pressupost pendent d'aprovar, i aquest país el necessitava, i a vegades tu t'empasses un fet com aquest per la responsabilitat d'aprovar un pressupost que creus que és un bé superior per al país. I mentrestant va arribar la pandèmia.

En el dietari 'Les hores greus' hi ha un moment en què vostè escriu: "Ens continuem matant entre els socis, i així no anem enlloc." Aquesta frase podria ser actual?

Malauradament veig que sí. Que no haguem arribat a fer una investidura vol dir que ens continuem matant entre nosaltres. I, o aprenem que anem a fer la independència i no a matar-nos, o no haurem après res. El repte és tan gros en aquest país..., i més ara que som més del 50% a favor de la independència. Que no ho aprofitarem això?

Potser és que les estratègies per arribar-hi són molt diferents. Vostè diu a l'epíleg del llibre: "L'independentisme ha optat per la confrontació democràtica encara que hagi situat Aragonès en primera posició de sortida." Ho creu així?

És que d'aquesta victòria del 14-F es pot fer la lectura que l'independentisme d'esquerres és el que guanya, però també que l'independentisme rupturista també guanya, si suma JxCat i la CUP. Tot és molt complex, però penso que hem de ser capaços d'entendre que aquestes són les dues grans idees força de la legislatura. A l'acord entre ERC i la CUP jo no li posaria cap obstacle a la part social, que em sembla molt bé, però sí que li poso a la del full de ruta. No l'he entès, de cap de les maneres. Tothom sap en aquest país que és impossible anar a pactar el dret d'autodeterminació de Catalunya amb l'Estat espanyol. No hem estat capaços ni de tramitar la llei d'amnistia, ni tan sols d'aconseguir els indults. ¿És que hem d'imaginar-nos que després de tres-cents anys,

El president Torra, somrient, en un moment de la conversa ■ MANEL LLADÓ

Del full de ruta de l'acord ERC-CUP no entenc que s'amaguin durant dos anys rere d'una taula de diàleg

ara l'Estat espanyol, graciosament, perquè no tenim res amb què negociar, ens concedirà que puguem exercir el nostre dret a l'autodeterminació? Amagar-se durant dos anys al darrere d'una taula de diàleg, que d'aquí a dos anys ens trobarem que no haurem avançat gens, no ho entenc. M'ho haurien d'explicar molt millor.

No li donaria un termini de temps, a aquesta taula?

Per mi no, perquè no té cap sentit. Però jo ja li accepto, en aquests moments, amb les restriccions de mobilitat, l'epidèmia..., és obvi, i Escòcia ho ha reconegut igual, que no farem el referèndum fins que no acabi l'epidèmia. La ciutadania és prou adulta per entendre que ara resulta que pel que sigui cal fer això, però no ens amaguem amb velles idees que han estat un fracàs, perquè ens tirem pedres a la nostra teulada. En aquest cas havia costat molt que l'independentisme arribés a

Això ho guanyarem fent com vam fer l'1-O i el 27-O. Què va fallar? Que no ho vam defensar al carrer

aquesta conclusió unànimement, que això no ho guanyarem mai pensant que tindrem un referèndum pactat amb l'Estat espanyol. No. Això ho guanyarem tal com vam fer l'1 d'octubre i el 27 d'octubre. Què va fallar aleshores? Que no vam defensar-ho al carrer. És l'únic que no hem provat.

Parli'm de Pedro Sánchez...

He tingut diverses reunions amb Pedro Sánchez, el president espanyol. Després hi ha aquella temporada que no va agafar el telèfon. Amb el president espanyol mai saps amb qui et trobaràs. Però et trobaràs amb una persona aferrada al poder i que vol seguir conservant-lo, peti qui peti, pacti amb qui pacti i amb els vots de qui sigui. És igual, el que és important és continuar en el poder. És un resistent, ho és. I es resisteix a deixar-lo. Farà el que sigui i trobarà els aliats que sigui. De la taula del diàleg, només n'hi va haver una, de reunió. Hi érem

Tothom pot dir el que vulgui, però no m'he sentit tractat amb igualtat respecte d'altres polítics

quatre de Junts i quatre d'Esquerra. I penso que cadascun d'ells diria el mateix. El govern més "progressista de la història" ens va dir que mai, mai, mai negociarà el dret a l'autodeterminació de Catalunya. Ens ho han dit i, a més, ho porten a la pràctica. Ni tramiten la llei d'amnistia.

Quin va ser el principal error de la seva legislatura?

La no investidura del president Carles Puigdemont. Aquest penso que és el gran error que cometem tots. Per què? Perquè estem acceptant que entrem en un ordre diferent. Potser n'hi ha un de previ, que va ser el d'acceptar aquelles eleccions del 21-D, i aquí segurament la responsabilitat és de molts.

Li preguntava per la seva legislatura. En acabar-la, vostè es va lamentar de no haver arribat a la independència. Alguna responsabilitat hi deu tenir, no?

Tota. Jo no m'excuso davant de res. Si no ho hem aconseguit, el màxim responsable en soc jo, que era el president. No hi posaré cap però, al que vostè ha dit.

En el llibre parla dels punyals que rep al llarg del dia. Em sembla que encara en rep, no? Què pensa quan sent alguns tertulians o opinadors qualificant-lo de mal president?

Que tothom en pot dir el que vulgui, només faltaria! Però m'ha passat una cosa molt curiosa respecte a tertulians i opinadors, en relació amb les opinions de la gent del carrer, on m'he sentit sempre molt càlidament acollit i amb un gran suport. Eren dos mons que xocaven tant! Sabent el que m'acabaven de dir a la tertúlia o al *Pòlònia*, pensava: avui sortiràs, aniràs on sigui, i serà l'últim dia; avui et lapiden. I no, més aviat la gent et tractava de manera molt amable. L'única manera que he tingut d'entendre-ho és que jo ja no era en Quim Torra, sinó el president de Catalunya. És una de les reflexions, per mi importants, del llibre: la institució de la presidència de la Generalitat és respectadíssima pel país.

Al llibre fa una anàlisi dura de la realitat dels mitjans de comunicació. S'ha sentit maltractat pels mitjans de comunicació?

Potser el que m'he sentit és no tractat amb igualtat respecte a d'altres polítics. També m'ha semblat que, com que soc independentista, ja tens un plus de maltractament de marca, sortit de casa. I que tots els mitjans de l'establishment, del règim del 78, ja hi van directes. I d'altra banda, potser en aquest món de la tertúlia jo no he acabat d'encaixar-los, encara que és molt legítim que tothom digui el que li sembla.

Del dietari se'n desprèn soladat. Es va sentir sol?

En un moment determinat, aquells dies de pandèmia en què entrem en un túnel molt negre, em sentia sol, sí.

Només aquells dies? O també durant la legislatura?

En la legislatura, el fet que jo no sigui un home de partit, que no m'hagi volgut mai afiliar a cap partit, ja em situa a la frontera, al marge. Tenir un partit al darrere és molt important. T'ajuda molt i t'aplana moltes coses. No tenir-lo i intentar mantenir una posició és bastant més complicat.

Passa a la plana següent

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Quim Torra

Ve de la plana anterior

Al llibre carrega també contra les reunions de partit de JxCat.

És que jo no podia perdre el temps en politiqueries. Malauradament, aquestes picabaralles no són patrimoni de cap partit, perquè portem moltes ferides entre tots que no hem aconseguit cicatritzar, i continuàvem en moments com aquests amb ganes de seguir tirant sal a la ferida.

Després d'una reunió de JxCat escriu al dietari: "La consellera Chacón no fa res més que donar les culpes als altres en lloc d'entomar la responsabilitat." Per això la va destituir?

No. Quan jo faig els canvis de conselleres, penso que justament, pel perfil del Departament d'Empresa, a mi m'interessa posar la persona o una de les persones que pugui conèixer millor com funcionen els mecanismes dels fons europeus. I, per tant, el món tan complex de la burocràcia, també de la Unió Europea. Des d'aquest punt de vista em va semblar que Ramon Tremosa, en aquests moments i per aquest tema, era un perfil que, pel país, m'interessava més. Quan s'ha parlat que era un càstig al PDeCAT... és que no té res a veure, res. Senzillament era això, que buscava un perfil més adequat.

Dels resultats del PDeCAT, ara que parlem de l'exconsellera i candidata Chacón, què en pensa?

Penso que no adonar-se que la societat catalana ha canviat radicalment en els últims anys i que la idea de la independència no és passatgera, a més a més havent viscut el 2015 el referèndum, amb la declaració d'independència i la presó i l'exili... Qui pretengui, d'alguna manera, tornar enrere o diluir el fet que la independència és ruptura, s'allunya del que és, ara mateix, una de les idees centrals de l'independentisme.

El president Mas va fer campanya i va apostar pel PDeCAT, no?

Això hauria de preguntar-ho al president Mas.

No en té una opinió formada?

Em sembla molt legítim que la gent doni suport a qui li sembli. Quan la meua amiga i actual presidenta del Parlament, Laura Borràs, m'ho va demanar, jo vaig estar al seu costat.

Borràs va citar Forcadell en el seu discurs en prendre possessió. No hauria d'haver citat Torrent?

No ho sé... Això també crec que ho hauria de contestar ella. Jo suposo que la Laura Borràs, que té una gran admiració per la Carme Forcadell, d'alguna manera venia a dir... que tornem allà on ho havíem deixat el 28 d'octubre, l'endemà de la declaració d'independència... Penso que la Laura per això agafa el referent de Carme Forcadell.

Al llibre parla del perill que es dilueixi l'1-O.

Hi ha el risc del que consideràvem l'acte fundacional de la República Catalana no sigui això, i que hagi estat un tema més. I no és un tema més: és el

Es va dir que la destitució de Chacón va ser un càstig del PDeCAT. No ho era

tema! És la qüestió, no? És que el primer d'octubre és el començament.

Ja li han posat la vacuna?

No. I a vostè?

No.

Em sembla que estem en aquella franja que ningú ens fa cas. Tinc 58 anys, i en aquesta franja no sé si estem enlloc... (somriu)

Sabrem algun dia de casos de gent que s'ha saltat la cua de vacunació, a Catalunya?

Jo crec que a Catalunya no. No n'hem parlat, però la cara b d'aquesta tragèdia és l'enorme solidaritat i comportament cívic d'aquest país. Tot-hom sap que ha de ser quan et toqui. ■

El procés cerca timó

VIA • L'independentisme, d'acord a crear un nou "estat major" col·legiat **PAS** • ERC proposa que la taula pactada amb la CUP s'integri en el Consell per la República

Óscar Palau
BARCELONA

Qui i com ha de dur el volant en la represa del procés independentista, avalada pel 52% de vots el 14-F, més enllà d'unes institucions autonòmiques que s'han demostrat lligades de peus i mans? La pregunta ha pesat molt fins ara en les negociacions d'investidura entre ERC i Junts, que tot just es van començar a desenredar diumenge quan el Consell per la República (CpR) va fer un pas i es va oferir a "reformular" la seva estructura, com reclamaven els republicans, que els últims anys l'han vist com un instrument cada vegada més monopolitzat per les tesis de Junts. L'interrogant de fons, però, segueix en peu, perquè l'acord signat entre ERC i la CUP preveu pel seu cantó la creació d'un altre òrgan, una taula de direcció estratègica, pensada per a les mateixes funcions, o molt similars, que precisament JxCat veu innegociable reservar al Consell per la República. Això va crear recels entre els juntaires, que ho van interpretar com una maniobra hostil per arraconar l'ens i el seu president, Carles Puigdemont. La idea independentista, en qualsevol cas, és donar galons a un òrgan a l'ombra, paral·lel i discret, per tal que prengui decisions executives i estratègiques dirigides a la implementació de la República, de manera anàloga a com el 2017 ho va fer "l'estat major", de bon regust per a totes les parts perquè va funcionar i va ser clau per fer possible l'1-O.

ERC, de fet, seguiria apostant per limitar les funcions del Consell a ser eina bàsica en la igualment imprescindible sensibilització del con-

Pere Aragonès, sortint dimarts del seu despatx al Parlament ■ JUANMA RAMOS

flicte a escala internacional, un àmbit en què no nega l'absolut lideratge i paper cabdal de Puigdemont. Els republicans, així, condicionen l'atribució de tasques de debò estratègiques al Consell a veure com queda l'anunciada reconfiguració, tasca que d'altra banda avisen que no es farà d'un dia per l'altre i creuen que requerirà un temps per consolidar-se. Per això la secretària general adjunta d'ERC, Marta Vilalta, ha insistit en els últims dies –ahir ho va tornar a fer a Europa Press– que la taula estratègica acordada amb la CUP i el CpR són "òrgans compatibles", si més no ara mateix.

Amb ànim de buscar un punt de consens, el diputat i també negociador d'ERC, Sergi Sabrià, va llançar divendres a Efe una nova proposta: que la "direcció col·legiada" pactada amb la CUP "s'insereixi" sota el paraigua del Consell. La idea, segons

ell, seria que n'esdevingui un nucli "autònom i equilibrat", que es pugui beneficiar d'una estructura ja creada i en fase de consolidació –amb 93.000 persones adherides–, però alhora no estigui directament controlat per la direcció de l'òrgan, que ara presideix Puigdemont. "Que ningú confongui la direcció del Consell per la República amb la direcció col·legiada" de l'independentisme, va remarcar Sabrià. I és que el que també té clar ERC, assumeixi qui assumeixi la direcció estratègica, és que en cap cas pot marcar el pas a l'acció de govern ni diluir l'autoritat del president de la Generalitat, com ja va quedar clar en el segon intent d'investidura de Pere Aragonès. "Ningú pot controlar el govern, no pot quedar supeditat a ningú que no sigui el mandat democràtic i la sobirania popular", avisava ahir Vilalta. Junts ja va dir que hi coincideix. ■

La CUP tem que Junts freni el gir a l'esquerra

Redacció
BARCELONA

La portaveu de la CUP al Parlament, Eulàlia Reguant, va alertar ahir ERC que certs perfils de Junts per Catalunya no responen al viratge cap a l'esquerra que tant republicans com cupaires defensen per al nou govern, i va

advertir en una entrevista a Europa Press que la composició del pròxim executiu ha de complir aquesta voluntat, especialment per complir l'acord entre totes dues formacions. ERC i la CUP s'aferren al pacte signat per les dues formacions, ja que consideren que l'electorat independentista ha donat

aquest pes a les dues forces d'esquerra en detriment de la formació de Junts i així s'ha de percebre en el pla de govern. Reguant va aclarir que, si hi ha algun punt de l'acord entre republicans i cupaires que desapareix, hauran de fer un nou debat intern per decidir la seva posició per a la investidura

de Pere Aragonès, perquè el pla de govern al qual les bases de la CUP van decidir donar suport haurà canviat. "Hi ha un acord amb punts de mínims amb el qual 42 diputats de la cambra catalana estan d'acord, a partir d'aquí, si volen millorar-lo o ampliar-lo, en parlem", va explicar Reguant. D'altra banda, el diputat Sergi Sabrià, negociador del pacte amb Junts, també va deixar clar divendres que el pacte amb els anticapitalistes "no es toca", i es va mostrar convençut que arribarà un acord. ■

Cultura i Espectacles

Entrevista **Maria Barbal** Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Publica 'Tàndem', p

“L'escriptor sempre té un compromís intens amb la llengua”

Miquel Riera
GIRONA

Maria Barbal (Tremp, 1949) acaba de rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2021, un guardó de reconeixement literari i de país que recollirà en una cerimònia que se celebrarà al seu poble de naixement el 7 de juny vinent. Barbal, que es va donar a conèixer l'any 1984 amb la novel·la *Pedra de tartera*, tot un clàssic ja de la literatura catalana contemporània, és autora d'una llarga i compromesa obra literària que ja havia rebut alguns dels principals guardons. Justament, aquest gener passat va endur-se el premi Josep Pla amb *Tàndem* (Destino), que explica la història d'una parella que es coneixen en la maduresa. Retrobem Maria Barbal a Girona en plena gira de promoció de *Tàndem*, un amunt i avall d'entrevistes arreu del país enmig de la pandèmia.

Com va rebre la notícia del Premi d'Honor? S'ho esperava d'alguna manera? Què li suposa haver rebut aquest guardó?
És un premi que normalment no te l'esperes, així en principi. El veig com un premi a la meua trajectòria, de fet així ho diuen les seves bases. Un premi a tota una obra, però també a una actitud cívica i cultural, entenc. Un reconeixement per haver participat en la cultura del país durant tots aquests anys, no només escrivint, sinó també anant a biblioteques, centres d'ensenyament, centres cívics, col·laborant en taules rodones, festes populars. És a dir, el que ha calgut en cada moment.

El jurat va destacar que ha creat, al llarg de la seva obra, un espai literari i una veu pròpia.

Són unes paraules molt boniques però que penso que també es poden aplicar a molts altres autors. La creació amb veu pròpia és una cosa, des del meu punt de vista, normal en qualsevol creador. La teua veu s'ha de distingir de les altres perquè, si no, no seria escoltada ni vista com a pròpia. Potser ho diuen pel fet que jo començo a escriure sobre les generacions immediatament anteriors a la meua, amb la perspectiva cap enrere de la Guerra Civil i la postguerra més dura. Hi ha un compromís en aquest sentit. És que tot està lligat, perquè el que a mi em fa escriure és que, justament, no acabo de pair el que ha passat. I la manera de pair-ho és escrivint, parlant des del punt de vista individual o fins i tot familiar, no pas d'intentar entendre-ho tot, perquè el que ha passat és molt gros. D'altra banda, tot això tampoc ho podia triar. Em va venir donat.

Era el seu món, d'altra banda.
Tenia aquelles generacions allà davant i veia que la guerra per a ells era com una paret excavada a terra, com una frontera, com una vall insuperable.

El seu compromís amb la llengua és també indestruïble.
La meua generació no vam ser escolaritzats en català. Molts, però, amb unes arrels anteriors, naturalment, ens acabem formant de manera autodidacta i passem fins i tot a ser mestres de català al primer ensenyament. Després de treure'm la carrera vaig fer el pas a l'ensenyament secundari i em vaig

presentar a les primeres oposicions d'agregats i catedràtics de llengua catalana, el 1978. És un trajecte d'anys, doncs. L'escriptor sempre té un compromís intensíssim amb la llengua amb què escriu i en el nostre cas, a més, amb una llengua de la qual no havies conegut el que és essencial, que era llegir, aprendre i escriure a l'escola.

El català escrit com el va descobrir? Tenien llibres en català a la família?

El meu pare era un lletraferit. El seu ofici no tenia res a veure amb les lletres, però li agradava molt llegir. Comprava llibres i, per tant, a casa n'hi havia bastants. Quasi la meitat eren en català. La col·lecció A Tot Vent, per exemple, l'anava comprant a poc a poc. Vaig llegint de tot, a partir del que trobo per casa, vaig llegint de manera desordenada. Aquesta és la meua base de català, a part del parlat, naturalment. L'escola era una altra cosa, que no tenia res a veure amb això. Eren monges i en castellà. Quan arribo a Barcelona i vaig per fer el batxiller superior em trobo un bon ambient a l'institut, amb moltes noies que eren del moviment escolta. Les classes, però, segueixen sent en castellà.

Li preocupa que el català vagi enrere? Com ho viu en el seu dia a dia a Barcelona?

En els ambients públics i amb molta gent, com poden ser autobusos, el metro o un supermercat, amb variacions, naturalment, la llengua dominant és el castellà. Això a l'Eixample de Barcelona, no pas en barris que podem pensar que han estat ocupats principalment per fa-

mílies vingudes de fora de Catalunya. Percebo en perill la situació del català en una ciutat com Barcelona. En perill de desaparició. Veig que l'ús va a la baixa. I que, per exemple, coses que jo recordo com a ensenyant fa uns anys, quan corregíem expressions com “se m'ha caigut”, els nens petits ho diuen tots. Quasi no tinc força per corregir-los.

És la setena dona que rep el Premi d'Honor. Què hauríem de fer per fer més visibles les dones en la literatura? Ho són prou?

Venim d'un món en què les dones estaven invisibilitzades. Això és evident en molts camps i un d'aquests és la literatura. El fet que no hi hagi tantes dones guardonades amb el Premi d'Honor suposo que és també perquè es venia que s'havien donat premis a persones que sobresortien moltíssim, la majoria de les quals eren homes, pel que deïem abans. Això ha retardat molt la presència de les dones en aquests premis i ara sembla que hi ha l'intent d'arreglar-ho.

Ja ha decidit a quin lloc es farà el lliurament del premi al juny?

Ja està decidit, potser no prou parlat, perquè ha estat una època de moltes qüestions que han impedit tenir una conversa amb calma, però serà a Tremp, al Pallars Jussà.

Quina és la seva vinculació actual amb la seva comarca?

La meua vinculació és familiar. Hi ha el meu germà, la cunyada, cosins, i tinc un pis a Tremp. També tinc molta vinculació amb el Pallars Sobirà perquè els pares eren d'allà, sobretot amb Rialb, d'on era el meu pare.

Maria Barbal, en un parc de Girona, una estona abans de l'entrevista
■ MANEL LLADÓ

L'APUNT

Un homenatge literari merescut

Lluís Llorca

Els novel·listes han de ser somiadors, per crear ficcions, per esperar que algú els publiqui, que algú els llegeixi; també cal somiar amb l'èxit, que pot tenir forma de continuïtat en una mateixa editorial. Jean Echenoz va voler homenatjar, sense sucre afegit, Jérôme Lindon, l'editor de Minuit, on ha publicat tots els seus disset títols, inclòs aquest breu *Jérôme Lindon. El au-*

tor y su editor que ara recupera Nórdica Libros en traducció de María Teresa Gallego. Amb l'estil proper i llegendari habitual d'Echenoz, narra la relació entre tots dos des que Lindon va acceptar publicar la seva primera novel·la (després d'una extensa col·lecció de negatives), el 9 de gener del 1979, fins a la mort de l'editor, el 12 d'abril del 2001. Un somni fet realitat.

premi Josep Pla 2021

Tenia aquelles generacions allà davant i veia que la guerra per a ells era com una paret

Per què creu que la terra on hem crescut i viscut de petits ens marca tant?

Els primers anys de vida són definitius en la formació de la persona, però no solament per la formació escolar, sinó per tot el que està relacionat amb la sensibilitat, amb la natura, amb l'entorn, amb l'aprenentatge dels sentiments, dels més grans. Són anys molt importants, quan d'alguna manera es forma la part clau del nostre interior. Després, és clar, hi ha molta evolució, moltes connexions, diverses que ens poden torçar o no, però aquests primers anys sempre ens remetent a la terra, al nostre origen.

Com ha viscut la pandèmia? Ha continuat escrivint? S'ha sentit sobrepassada pels esdeveniments en algun moment?

Hi ha hagut de tot. Per una banda, noto que han passat coses, que hi ha hagut un aïllament, que he trobat a faltar amics, que he trobat a faltar la relació més propera amb la família. Això és un pes. Crec, però, que he estat bastant privilegiada perquè la meua feina és en solitari i a casa i, per tant, el fet de no poder sortir m'ha obligat a dedicar més hores a la feina de l'escriptura i la lectura. He llegit molt, he rellegit molt també, i he escrit més que habitualment. La qual cosa no vol dir que tingui producció acabada.

Acaba de publicar 'Tàndem', una història senzilla d'un home vidu i una dona casada. D'on sorgeix la novel·la?

L'origen és en el meu entorn. Per qüestió d'edat conec moltes persones que podrien correspondre a aquests personatges. Gent que ha fet un gran recorregut vital i que, per exemple, en un centre cívic poden conèixer algú. La novel·la sorgeix d'aquesta possible circumstància, d'una realitat bastant nota-

Percebo en perill de desaparició la situació del català en una ciutat com Barcelona

ble, i també pel meu interès en aquest tipus de relacions diferents, podríem dir. I la reflexió sobre el fet que pots haver viscut molt, però, mira, queda encara un temps important de vida. Aquest temps molta gent se l'agafa com una rutina. Has fet tot el que calia, has tingut una feina, t'has casat, has tingut fills i has arribat fins aquí, però amb aquest "aquí" que vol dir tenir temps, també tens vida? Aquest seria el plantejament: les ganes que el dia a dia sigui alguna cosa mínimament agradable, interessant i, fins i tot, plena d'afecte, o et conformes amb el confort i si no penso gaire, tot va bé.

Una novel·la a dues veus.

Quan vaig començar a escriure, la veu de l'home em va resultar molt directa, molt clara. M'imaginava algú que em digués: "Mira, jo estava desesperat i en un grup de ioga vaig veure una dona que em va cridar l'atenció." Quan li arriba això, a l'Armand? En una situació de solitud en una persona que és activa, que té moltes ganes de fer coses, que té sentit de l'humor. L'Armand ja està preparat per fer el pas, ja que tampoc ha de donar comptes a ningú de la seva vida. L'Helena, en canvi, que ens explica el que li passa a ella, té més possibilitats de desviar-se cap al passat, cap al sentiment intern, al que ella voldria. Aquesta veu em semblava amb moltes més possibilitats d'explicar un personatge que està confús, que té més dificultats per fer un pas en la seva vida. És una novel·la bastant espontània, malgrat que pugui semblar tot el contrari.

El seu llenguatge és més depurat que en llibres anteriors?

Podria semblar una primera novel·la, però per mi és molt clar que és una novel·la de maduresa. No era capaç d'escriure així fa anys. L'argument és senzill, però alhora projecta cap a te-

El que m'interessa més són els personatges, reflexionar sobre la vida i la vida viscuda

mes que són fonamentals.

Des de la maduresa la vida es veu diferent.

Sobretot perquè hi ha una part de la vida que ja està acabada. És una part important durant la qual, n'estic quasi segura, tots hem comès errors. Però cal mirar cap al present, en positiu, perquè fer-ho enrere pot arribar a ser una mica destructiu en certa manera. En les actuals circumstàncies hi ha moltes possibilitats de viure de manera vital a partir d'una determinada edat. No amb l'energia de la gent jove, però sí pensant que tenim dret a continuar vivint i fent el que ens fa feliços.

Però no tothom és capaç de prendre decisions importants.

Precisament el llibre planteja aquest dilema. Si avances potser et despenyes, però si et quedes aquí potser t'ofegues. A veure què fas.

El seu univers literari el situa tothom al Pallars, però ja porta unes quantes novel·les que passen a Barcelona.

Això crida bastant l'atenció, però per a mi és absolutament normal. A mi, de fet, el que m'interessa més són els personatges, reflexionar sobre la vida, i la vida viscuda per persones que en la ficció són personatges. Quan he centrat la història en un petit poble o en persones que han hagut de deixar aquest poble i marxar a la ciutat, que han hagut de canviar radicalment de vida, el que m'ha interessat és com ho han viscut, no tant per què ha passat així, que tothom ho sap. En aquest últim llibre és el mateix: situo l'acció en un barri que podria ser qualsevol altre i que podria ser de qualsevol ciutat. Però és el mateix. A mi m'interessen els personatges i el que porten a dins, què els preocupa, el seu present, com veuen el futur. ■